કચ્છ કડવા પાટીદાર ભાઇઓને

કરાંચી કડવા પાટીદાર ભાઇઓ તરફથી

મોકલવામાં આવેલા

ખુલ્લા પત્રનું અવલોકન.

ભાગ--૨ જો.

(મરાઠી સાખી.)

ધર્મ કર્મને ધોઈ નાંખ્યાં, ગાડર સમ ઝુકાવી,
ઉપરથી ઉપહાસ્ય કરાવી, ગાંઠનું ગરથ ગુમાવી
આવી, રસમ થકી ભાવી
ભુંસ્યુ શર્મ જરી ના'વી.—આવી.

લેખકઃ—નારાયણજી રામજીભાઇ મીસ્ત્રી
ઘાટકોપર. (THANA)

સંવત ૧૯૭૮. સને ૧૯૨૨.

અમદાવાદ.

ઢાલગરવાડામાં આવેલા શ્રી અંબિકાવિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
પટેલ લક્ષ્મીચંદ હીરાચંદે છાપ્યો.

કચ્છ કડવા પાટીદાર ભાઇઓને

કરાંચી કડવા પાટીદાર ભાઇઓ તરફથી

મોકલવામાં આવેલા

ખુલ્લા પત્રનું અવલોકન.

ભાગ--૨ જો.

(મરાઠી સાખી.)

ધર્મ કર્મને ધોઈ નાંખ્યાં, ગાડર સમ ઝુકાવી,
ઉપરથી ઉપહાસ્ય કરાવી, ગાંઠનું ગરથ ગુમાવી
આવી, રસમ થકી ભાવી
ભુંસ્યુ શર્મ જરી ના'વી.—આવી.

લેખકઃ—નારાયણજી રામજીભાઇ મીસ્ત્રી
ઘાટકોપર. (THANA)

સંવત ૧૯૭૮. સને ૧૯૨૨.

અમદાવાદ.

ઢાલગરવાડામાં આવેલા શ્રી અંબિકાવિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
પટેલ લક્ષ્મીચંદ હીરાચંદે છાપ્યો.

કચ્છ કડવા પાટીદાર ભાઈઓને
કરાંચી કડવા પાટીદાર ભાઈઓ તરફથી
મોકલવામાં આવેલા

ખુલ્લા પત્રનું અવલોકન.

ભાગ—૨ જો.

૧. કચ્છ નિવાસી કરાંચીમાં રહેતા કડવા પાટીદાર ભાઈઓએ કચ્છમાં રહેતા કણબી આગેવાનોને જણાવ્યું છે કે—" આગેવાનોના વચન પ્રમાણે લેખ લખવાનું અમે મુલત્વી રાખ્યું છે, આગેવાનો જ્ઞાતિમાં સુધારો કરે તો કરાંચી વાસી ભાઈઓ લેખ ન લખે" પરંતુ આગેવાનોએ સુધારો કર્યાનું કાંઇ જણાતું નથી એટલે સુધારક ભાઈઓને લેખ લખવાની જરૂર જણાઇ છે. કરાંચી નિવાસી ભાઈઓને હું પુછુ છું કે તમે આગેવાનોની વિનંતી ઉપરથી છ સાત માસ થયાં છાપાં બંધ કર્યાં છતાં તમારી નજરેજ અંધશ્રદ્ધાળુ ભાઈઓ સૈયદોને તો તેડાવતાજ રહ્યા અને તે પણ ખુદ કરાંચીમાંજ ! ત્યારે હવે ખુલ્લો પત્ર બહાર પાડયા પછી કદાચ દેશના આગેવાનો તમારી વિનંતી ન સાંભળે તો તમે શું કરવા ધારો છો ? સૈયદોની તમારે જરૂર નથી પરંતુ આગેવાનોને પીરાણાના કબ્રસ્તાની અર્ધદગ્ધ પંથની જરૂર તો છેજ ! અને પીરાણાના નામ સાથેજ સૈયદો તો નીમાંણુ થયેલા છેજ. કદાચ આગેવાનો અથવા અભણ અંધશ્રદ્ધાળુ ભાઈઓ સૈયદોનો સંગ નજ છોડે તો તમે કરાંચીમાં વસતા બેરાઇથી તે લખપત સુધીના તમામ ગામના ઓછા વધતા ભાઈઓ તો સૈયદોનો સંગ છોડવા અને બીજા ભાઇઓને તેમનો સંગ છોડાવા તૈયાર છો ખરા ?

૨. કરાંચીમાં કણબી ભાઈઓ સૈયદોને તેડાવે છે તેમાં તમને દીલગીરિ ઉપરાંત બીજુ પણ થતુ હશે. સૈયદોના નામથી દિલગીરિ થાય છે કારણ સૈયદોએ તમને અર્ધદગ્ધ પંથમાં હિન્દુ મટાડી દેવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. ખરેખર પીરાણા ધર્મનો બોધ કરી જેમણે તમારામાં હિન્દુ ધર્મનાં તત્ત્વોજ રહેવા દીધાં નથી—માત્ર તમે પોતાના મનથીજ હિન્દુ હોવાનુ માની લીધુ છે-હિન્દુ ધર્મને બોળી નાંખનારાં પીરાણા ધર્મનાં ક્રિયા કર્મ તો હજુ કરો છો. તે જોઈને, જાણીને અને પીરાણા ધર્મને માર્ગે જતાં તમને શું થાય છે એ કેમ કહેતા નથી ? દીલગીરિથી તો જરૂર કંઈક વધારેજ થવું જોઈએ, પણ શું થાય છે તે તમેજ કહો જરૂર કહો.

૩. હું કરાંચી નિવાસી જ્ઞાતિ સુધારક ભાઈઓને પુછુ છું કે–એક તરફથી તો કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિમાં ખપવું છે છતાં " સૈયદોની શું હજુ આપણી જ્ઞાતિમાં જરૂર છે ?" એવો વિનય ભર્યો પ્રશ્ન કરવાથી તમારા એ ખુલ્લા પત્ર વડે સમસ્ત કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિમાં કેવી અસર થાય તેની તમે કલ્પના કરી શકો છો ? કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિના ધર્મ અને રહેણી કરણી સાથે તમારે કઈ કઈ વાતે નીસ્બત છે તેનો તમને કંઇ પણ ખ્યાલ આવે છે ?

૪. વળી હું એ પણ પુછુ છું કે—પીરાણાની ઈમામશાહની ગાદી કોના બાપની ? શું તમે અથવા કચ્છના આગેવાનો કિંવા પીરાણાના કાકાઓ ઈમામશાહના વંશજ છો ? કે કડવા પાટીદાર છો ? શું એ વાત તમે નથી જાણતા કે તમારા દેશ બંધુઓને ગુલામીમાં રાખવા આજે વિદેશી સરકાર હિંદુસ્તાન દેશના વતનીઓને નાના મોટા પ્રકારના હોદાઓ એટલે ગાદીઓ આપે છે તેથી આ દેશની પ્રજા શું એમ કહી શકે છે કે અમે એ હોદ્દા અને ગાદીના માલીક છીએ ! આ દેશના વતની હોદ્દેદારો અને પીરાણાના કાકાઓની સ્થીતીમાં કેટલું અંતર છે એનો વિચાર કરશો. આપણી જ્ઞાતિના આગેવાનો પીરાણાની ગાદીના માલીક થાય તેમાં શું હજુ તમે કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિની ઇજ્જત સમજો છો ? તમને શું હજી ઈમામશાહની કબરનો લોભ છે ? પીરાણાના અર્ધદગ્ધ પંથ અને ઇમામશાહની ગાદીનો હજી તમને લોભ જરૂર દેખાય છે ! કારણ કે તમારા ખુલ્લા પત્રમાં દયાળુ આગેવાનોની જતી સત્તા અને લખમણ કાકાની જતી ગાદીની બળતરા તમે મોટા અક્ષરે કોતરી કાઢી છે ! અફસોસ.

૫. કરાંચીથી લખાયેલા એક ખુલ્લા પત્રના લેખક અને જ્ઞાતિ સુધારક ભાઇઓ શું તમે કચ્છના કડવા પાટીદાર ઈમામસાહની ગાદી, તેનો રોજો અને તેની મીલકતના તમે માલીક ! શું આ નફટાઇ ભરેલી વાત તમારૂ હૃદય કબુલ કરે છે ખરૂં ? સૈયદોએ નોટીસો કહાડી જાહેર કર્યું કે પીરાણાની જગ્યા અને તેની મીલ્કત સૈયદોના બાપની છે એમાં બીજા કોઇનો હક્ક નથી. તેમની એ જાહેરાતથી તેમણે ઢોંગ કર્યો છે એવું જો તમને દેખાતું હોય તો પછી પીરાણાની અને ઇમામશાહની મીલ્કતના તમે કચ્છના કડવા પાટીદાર જ્ઞાતિના આગેવાનો માલીક હોવાની વાત જગત્‌ની દ્રષ્ટિએ કેવી દેખાય એનો તમોએ કોઈ દિવસ ખ્યાલ કર્યો છે ? ઈમામશાહના વંશનાજ સૈયદો પોતાના બાપ દાદાની જે મીલ્કત છે તેના તે માલિક છે અને તે વ્યાજબી રીતે કહે કે અમે અમારા બાપની મિલ્કતના માલિક છીએ તો તે સૈયદો તમારી નજરે ઢોંગીઓ ગણાય ? કે જ્યારે તમે કચ્છના કહેવાતા કડવા પાટીદારો કલમાઓ પઢો, કબરોને માનો, રાંધેલું અનાજ સ્મશાનમાં લઈ જઈ ખાઓ અને મરણ વખતે દટાઓ, પરણતી વખતે ધોઆ પડો, ઈમામશાહને બાવા કહીને વંદો, તેના પરિવાર સૈયદોને ગુરૂ અથવા ગોર કહીને પુજો છતાં તમે કડવા પાટીદાર હિન્દુ છો એવું આ જાગતા જમાનામાં કહેવડાવો એ તો કોઇ પ્રકારનો ઢોંગજ નહીં હોય કેમ ?

૬. જ્ઞાતિ સુધારક ભાઇઓ ! હું આપને કહું છું કે લાંબા વખતના સૈયદો સાથેના ભેળીશાળાથી તમારી જાત અને સૈયદોમાં કદાચ તમને તફાવત ન જણાતો હોય તો એ દોષ સૈયદોનો તો નથીજ, કારણ કે તમારાજ ભાઇઓ, સૈયદોને પૂજે છે અને સૈયદોને તેડાવે છે જેની તમે ફરીયાદ કરવા નીકળ્યા છો એ દોષ સૈયદોના ખાસ અનુયાયીઓનોજ છે અને પીરાણાની ગાદીનો લોભ હજી જેને હોય તેનો દોષ તો પુરેપૂરો છેજ.

૭. ખુલ્લા પત્રમાં આપે આગેવાનોને લખ્યું છે કે—એ ચારેક સૈયદોના મુંડેલાઓ કહેવાતા હોય તેમને સમજાવો અને સૈયદોને આપણી જ્ઞાતિમાંથી આવતા બંધ કરો—સુધારક ભાઈઓ ! હું કહું છું કે સૈયદોના મુંડેલા તે તમારાજ માંહેના કે બીજા કોઇ છે ? તમે એમની સાથે ખાવા પીવાનો અને

બીજી રીતનો વહેવાર શું નથી રાખતા ? અને રાખતા હો તો તમે પણ મુંડે-લાજ ગણાઓ કે બીજા કોઇ ? અને એવો સબંધ તેમની સાથે તમારે ન હોય તો સૈયદો ગમે તેને મુંડે એની તમારે શી પંચાત ? આંખ ઉઘાડવાની હવે કોને છે ? જેઓ મુંડાએલા છે એમને કે પછી મુંડાઇ જવાની અને હિન્દુ-પણુ રાખવાની જેને ચિન્તા હોય તેમને ? સૈયદો આવતા બંધ થાય તો ઠીક એમ તમને લાગે છે પણ તમે એમના ઘેર એટલે પીરાણાના રોજે જવાનું અને કલમાઓ પઢવાનું બંધ કરવા તૈયાર છો કે પછી સૈયદોના બાપદાદાની ગાદીનાજ માલિક થવાની હજી ઉમેદ છે ?

૮. તમારા લેખથી સમજાય છે કે સૈયદો જે બોધ કરે છે તે ખુલ્લા પત્રોમાં કહેતાં તમને શરમ થાય છે તેનું કારણ બીજી હિન્દુ જ્ઞાતિમાં ફજેતી થઈ રહી છે એજ હશે. “ હૈયે તેવુ હોઠે ! ” અસ્તુ. સૈયદો કરાંચીમાં જે ખુલ્લો બોધ કરે છે તે સામેજ માત્ર તમે વાંધો જણાવ્યો છે, જો ખાનગીમાં સૈયદો બોધ કરતા હોત તો કદાચ તમે વાંધો લેત નહિ ! મારા વહાલા બંધુઓ ! હું તમને એ પુછુ છું કે જે વાત આપણે માનતા હોઈએ, જેના આપણે અનુયાયી હોઇએ તે વાતનું જે રહસ્ય કે તત્વ હોય એનો ખુલ્લો બોધ કરવામાં અડચણ શી ? એમાં જો ફજેતી થતી હોય કે હિન્દુપણામાંથી ટળી જવાનો તમને ભય રહેતો હોય તો એ વાતને અંતઃકરણથી તજીજ દેવી જોઈએ, બીજાની રાહ શા માટે જોવી ? અંતઃકરણ કહે તેમજ સૈયદોનાં મુંડેલા કરે તે તમારા મનથી અભણ કે ? “ ઉપરકી અચ્છી ઓર ભીતરકી શાહપીર જાણે ” એવો ડોળ ઘાલુ અભણ ? અંધ શ્રદ્ધાળુ કોણ ? જેને ધર્મ અધર્મ સમજવાનું જ્ઞાન નથી અને એકજ માર્ગે ચાલ્યા જાય તે કે પછી જે પંથમાં અધર્મ સમજાયા છતાં પણ અધર્મનેજ વળગી રહેવાની જે ઇચ્છા રાખે તે ? ઈમામશાહની જાગીર, તેની મીલ્કત અને ગાદીના વંશવારષ સૈયદો પૈસા કઢાવવાની ખાતર તમને ઘડીભર મોટા બનાવી દે અને બેસવા માટે રૂની ભરેલી ગાદી તકીઓ આપે તેમાં તમે એવી આશા રાખો કે ગાદીના અમે માલિક છીએ ! તો એ આશા કે શ્રદ્ધા કેવા પ્રકારની ? આંધળી કે દેખતી ? એજ ગાદીને અને તમારે કાંઈ લાગતુ વળગતુ નથી એમ કહી સૈયદો તમને તુચ્છકારી કાઢે છતાં તેમાં મોહ અને લોભ રાખવો તેમજ બીજી અન્ય હિન્દુ

જ્ઞાતિઓમાં ફજેત થવાય છતાં પણ ચીલે ચીલે ચાલવાની ભ્રમણામાં ડુબી ભ્રષ્ટ થતા જવાય તોપણ આંખ ઉઘાડવીજ નહિ એ કેટલી મુર્ખતા ભરેલી અંધશ્રદ્ધા ગણાય ?

૯. આપે આગેવાનોને વિનંતી કરવામાં જણાવ્યું કે " સૈયદોના સંગથી બચાવો નહિં તો હવે થોડો ઘણો તેઓમાં હિન્દુનો જે અંશ રહ્યો છે તે પણ રહેવો મુશ્કેલ છે. " સુધારક ભાઇઓ ! થોડો ઘણો હિન્દુનો અંશ એટલે શું ? એ તો જરા સમજાવો ! બે આની, ચાર આની, આઠ આની, કેટલી આની મુસલમાન અને કેટલી આની હિન્દુ ? એ અર્ધદગ્ધતાનું પ્રમાણ કેટલું ? એક તરફથી કડવા પાટીદારમાં ખપવાનો લોભ મટે નહિ એટલે બીજી તરફથી થતી ફજેતી વિષેની અસહિષ્ણુતાનો ઉભરો આવી ગયો જેથી છેવટે તમારાથી લખાઇ જવાયું કે " થોડો ઘણો હિન્દુનો અંશ રહ્યો છે તે પણ જતો રહેશે " ખરેખર ! જ્ઞાતિમાં થોડો ઘણો હિન્દુપણાનો અંશ રહ્યો છે એવી હિમ્મત ભરેલી સત્ય કબુલાતના એકરાર માટે હું તો તમારા કરાંચીવાસી સુધારક યુવક મંડળને અંતઃકરણ પૂર્વક ધન્યવાદજ આપુ છું.

૧૦. તમારા તરફના ખુલ્લા લેખમાં વળી આપ જણાવો છો કે 'ભાઇઓ ! કરાંચીમાં સૈયદો અવાર નવાર આવે જાય છે અને અનેક રીતે છડે ચોક અભડાવાની સૈયદો કોશિષો કરે છે " પરન્તુ ભાઈઓ ! એ વાતના દાખલા આપતાં આપના જેવા સુજ્ઞ સુધારક ભાઇઓની હિમ્મત ચાલી નથી એટલે મારા ધારવા પ્રમાણે કદાચ સૈયદો કરતાં પોતાનાજ પક્ષનો દોષ વિશેષ ખરો. દરેક સમજુ માણસ એટલું તો જાણી શકે કે કોઇની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ કોઈ કોઇને અભડાવે કે વટલાવે તો પરિણામ શું આવે ? એનો આપ સામાન્ય બુદ્ધિથી પણ વિચાર કરો તો સમજી શકાય એવી સાદી વાત છે; એટલે હવે તો એ વાતના પરિણામ ઉપર સુધારક યુવકોમાં નહીં અભડાવાની કેટલી જીજ્ઞાસા છે તે જણાઈ આવવી જોઇએજ નહી તો પછી એમની ટીકા કરનારમાં પણ હિન્દુ-પણાનું કેટલી આની પ્રમાણ છે એની ગણત્રી થઈ જશે. પાટીદારપણાનું પ્રમાણ તો પીરાણા પંથના નામના ઈલ્કાબ સાથેજ ખતમ્ થનારૂ છે તેમાં વળી પીરાણામાં કાકાઓને પડતી અડચણો દૂર કરવાનો વિચાર સરખો પણ

કરવાથી તો ખતમજ થસે. પાટીદાર કે કડવા પાટીદારના નામે જો કરાંચી નિવાસી જ્ઞાતિ સુધારક યુવકો પોતાને ઓળખાવા માગતા હોય તો તેમણે પીરાણા આપણું છે, કાકાઓ ગાદીપતિ છે, અને પીરાણાની જાગીર ઉપરની સત્તા કચ્છના કણબી આગેવાનો પાસે રહેવી જોઈએ એવો લોભ છોડી દેવાની મારી ખાસ તમને ભલામણ છે.

૧૧. સુધારક ભાઈઓના ખુલ્લા પત્રના તદન છેલ્લા ભાગમાં આગેવાનોને નોટીસ આપી જણાવેલું છે કે ખુલ્લો પત્ર મળ્યા પછી એક મહીના દહાડામાં આગેવાનો સૈયદોને આવતા બંધ કરે અને પીરાણામાં કાકાઓને પડતી અડચણો દુર નહિં કરે તો તમો સુધારક ભાઇઓ લેખ લખશો તેની જવાબદારી તમોએ આગેવાનો ઉપર મુકી છે. તમારા ખુલ્લા પત્રના જવાબમાં આગેવાનોએ કાંઈ કર્યું નથી જેથી હવે તમારે લેખ લખવાનો વખત તો ક્યારનોએ ભરાઇ ગયો છે પરંતુ કરાંચી નિવાસી જ્ઞાતિ સુધારકોમાં કડવા પાટીદારનું પાણી હજી કોઈ ઠેકાણે દેખાયું નથી ! જ્ઞાતિ સુધારક મારા પ્રિય ભાઈઓ ! જેને તમે ગોઢેશા કે આગેવાન સમજો છો અને જેને તમે કગરીને વિનંતીઓ કરો છો એમના હૃદયને વાંચવાની હાલ તો તમે ભણેલામાં ખપતા સુધારક યુવકોને પ્રભુ સદ્બુદ્ધિ અને બળ આપે એવી ઉમેદથી તમારા ખુલ્લા પત્રના અવલોકનનો આ બીજો ભાગ હાલ અહીં સમાપ્ત કરૂ છું.

લી. જ્ઞાતિ સેવક

નારાયણજી રામજી વીરાણીવાળા.

જ્ઞાતિ ભાઇઓના હિતાર્થે બહાર પડે છે!

હિન્દુ ધર્મના નામે ચાલતા

પીરાણા ધર્મની પોલ.

એ નામનું પુસ્તક અમારા તરફથી બહાર પાડવામાં આવનાર છે. સનાતન હિન્દુ પ્રજાને પોતાનો ધર્મ તજી દેવરાવી પીરાણા ધર્મમાં વાળવા માટે અને પીરાણા ધર્મ મુસલમાની ધર્મ જેવો નથી એવું દેખાડવા માટે તે ધર્મના અધ્યાપકો, ધર્મગુરૂઓ કાકાઓ અને નેતાઓએ હિન્દુ ધર્મમાં પ્રસિદ્ધ રીતે મનાતા અવતારો, મહાપુરૂષો અને દેવદેવીઓને પોતાના પંથમાં ઘુસાડી તેમના નામે અનેક પ્રકારના ગપગોળા અને ખોટી વાતો ફેલાવી છે અને તેમ કરીને સદરહુ ધર્મનાં પ્રસિદ્ધ અપ્રસિદ્ધ પુસ્તકો, પાઠો અને વ્યાખ્યાનોમાં હિન્દુ ધર્મમાં મનાતી, પવિત્ર વ્યકિતઓને ઉદ્દેશીને એવી તો અપવિત્ર અને અઘટીત રીતે વર્ણવામાં આવી છે કે જે સાંભળીને કોઈપણ હિન્દુ ભાઇનું હૃદય દ્રવિત થયા સિવાય રહેજ નહિ.

કચ્છ દેશમાં અને તેમાં પણ જે જ્ઞાતિમાં મારો જન્મ થયો છે ત્યાં આ ધર્મની પોલ ચલાવી પીરાણા ધર્મના ઉપાધ્યાયો સેંકડો વર્ષોથી દર વર્ષે હજારો રૂપિઆ લુટી ખાય છે એટલુંજ નહિ પણ આડકત્રી રીતે આગેવાનો મારફત જ્ઞાતિમાં ત્રાસ વરતાવી ગરિબ વર્ગ પાસેથી પણ દરવર્ષે પૈસા કાઢવાનો ઉદ્યોગ ચલાવતા આવ્યા છે અને અમારી શુદ્ધ ક્ષત્રિય વર્ણને ન તો હિન્દુ ન મુસલમાન એવી અતો ભ્રષ્ટ તતો ભ્રષ્ટ સ્થીતીમાં ડુબાવી રાખવાનો પ્રયાસ કરે છે જેનાં ભયંકર પરિણામોએ અમારા જીવન ઉપર અસર કરી અમારી જ્ઞાતિને દુઃખદાયક સ્થિતિમાં લાવી મુકી છે. અનેક જગ્યાએ અમારી માફકજ અન્ય જ્ઞાતિઓની સ્થીતી પણ આ પીરાણા ધર્મે કરી મુકી છે જે ઉપરથી આવું પુસ્તક બહાર પાડવાની કેટલી આવશ્યકતા છે તે તો જેમણે પીરાણા ધર્મ સંબંધે કાંઇપણ જાણ્યું હશે તેને સમજાયા સિવાય રહેશે નહિ.

આ પુસ્તકમાં પીરાણા ધર્મની ઉત્પત્તિ તથા તે ધર્મની રીતે જન્મથી મરણ પર્યંત તેના અનુયાયીઓ માટે કરવામાં આવતી ક્રિયાઓ, ઈમામશાનો વંશ, ઘટપાટની ક્રિયાઓ અને એલમો તેમજ કલમાઓમાં આર્ય વ્યક્તિઓને ઘુમેડી હિન્દુ ભાઇઓને ઉંધે રસ્તે દોરી પોતાના પંથમાં વટલાવવા માટે તેના અધ્યાપકોએ જે જે નીચ યુકિતઓ રચી છે તેનું યથાર્થ વર્ણન આપી અમારા હિન્દુ ભાઇઓને તેની પોલ સ્પષ્ટ રીતે સમજાવ તેવા દરેક પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યાથી આ પુસ્તક એક અત્યુપયોગી થઈ પડવાનો સંભવ છે.

કચ્છ દેશમાં નેત્રા ગામના એક કેશરા પટેલ કે જેમણે પીરાણા ધર્મને છોડી સ્વામીનારાયણ પંથનો સ્વીકાર કર્યો હતો તેમને વટલાવી પોતાના ધર્મમાંજ રાખવા ખાતર પીરાણા ધર્મને માનનારા વર્ગે જે જુલમ અને ત્રાસ વર્તાવ્યો હતો તેનો હૃદયભેદક પ્રદ્ધિ બનાવ પણ આ પુસ્તકમાં યોગ્ય સ્થળે આવશે પુસ્તક સંબંધી બીજી માહેતી નીચેના ઠેકાણેથી મળશે.

લેખક—નારાયણજી રામજીભાઈ કોન્ટરાકટર.

ઠે. ઊમરસી રાયસીના કમ્પાઉન્ડમાં

ઘાટકોપર—(THANA.)